

Tabel 1.5: Trendgegevens leesvaardigheid per geslacht

Landen	Meisjes		Jongens	
	2006 Gemiddelde schaalscore	Vershil 2001 - 2006	2006 Gemiddelde schaalscore	Vershil 2001 - 2006
Bulgarije	558 (4,4)	-5 (5,7)	537 (5,0)	-1 (6,8)
Canada, Ontario	560 (3,3)	2 (5,0)	548 (3,3)	10 (4,8) h
Canada, Québec	539 (2,7)	-5 (4,3)	527 (3,5)	-3 (4,7)
Engeland	549 (3,0)	-14 (4,9) i	530 (2,8)	-11 (4,7) i
Frankrijk	527 (2,4)	-3 (3,6)	516 (2,4)	-4 (3,9)
Duitsland	551 (2,5)	6 (3,3)	544 (2,5)	11 (3,5) h
Hong Kong	569 (2,5)	32 (3,9) h	559 (2,8)	40 (4,5) h
Hongarije	554 (3,6)	3 (4,3)	548 (2,9)	12 (3,8) h
IJsland	520 (1,7)	-2 (2,5)	501 (1,9)	-2 (2,4)
Iran	429 (5,3)	2 (7,8)	414 (3,8)	15 (6,8) h
Israël	520 (4,1)	1 (5,3)	506 (3,7)	8 (5,2)
Italië	555 (3,3)	10 (4,2) h	548 (3,3)	11 (4,2) h
Letland	553 (2,7)	-3 (4,1)	530 (2,6)	-4 (3,6)
Litouwen	546 (2,0)	-6 (3,5)	528 (2,0)	-7 (3,4)
Macedonië	453 (4,4)	1 (6,8)	432 (4,4)	1 (6,5)
Moldavië	507 (3,1)	3 (5,6)	493 (3,5)	14 (5,3) h
Marokko	332 (6,6)	-29 (11,6) i	314 (6,6)	-27 (12,8) i
Nederland	551 (2,0)	-11 (3,4) i	543 (1,6)	-4 (3,2)
Nieuw-Zeeland	544 (2,2)	2 (5,2)	520 (2,9)	4 (5,1)
Noorwegen	508 (2,8)	-3 (4,5)	489 (3,1)	0 (4,6)
Roemenië	497 (5,0)	-22 (6,6) i	483 (5,7)	-22 (8,1) i
Russische Fed.	572 (3,9)	38 (5,8) h	557 (3,4)	35 (5,9) h
Schotland	538 (3,6)	2 (5,3)	516 (3,1)	-3 (5,2)
Singapore	567 (3,1)	27 (6,1) h	550 (3,3)	34 (6,6) h
Slowakije	537 (2,7)	10 (4,0) h	525 (3,3)	15 (4,7) h
Slovenië	532 (2,1)	19 (3,3) h	512 (2,7)	22 (3,6) h
Zweden	559 (2,6)	-14 (3,7) i	541 (2,6)	-10 (3,6) i
Verenigde Staten	545 (3,3)	-6 (5,0)	535 (4,4)	2 (6,6)
Internationaal Gem.	526 (0,7)	1 (1,0)	510 (0,7)	5 (1,1) h

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

h 2006 gemiddelde significant hoger
i 2006 gemiddelde significant lager

Tabel 1.6-19: Verhalende en Informatieve teksten

Bij PIRLS wordt onderscheid gemaakt tussen twee leesdoelen:

- Lezen voor ontspanning, om ervaring op te doen (verhalende teksten)
- Lezen om informatie te verzamelen en te gebruiken (informatieve teksten)

De PIRLS begrijpend leestoets bestaat uit 10 teksten waarvan 5 verhalende teksten en 5 informatieve teksten.

De gemiddelde schaalscore van de Nederlandse leerlingen op de verhalende teksten is 545, de schaalscore op de informatieve teksten is 548. Het verschil van 3 punten is significant. Dit betekent dat de leerlingen statistisch gezien beter presteren op de informatieve teksten dan op de verhalende teksten.

Uit de trendgegevens blijkt verder dat de leerlingen slechter zijn gaan presteren op de verhalende teksten ten opzichte van 2001. Het verschil in gemiddelde schaalscores bij de verhalende teksten tussen 2001 en 2006 is 7 punten en dit is een significant verschil. Zoals te zien is in tabel 1.9, zijn vooral de prestaties van de meisjes op de verhalende teksten sterk achteruitgegaan. Behaalden de meisjes in 2001 een score van 561, in 2006 is de score nog maar 548. Het verschil in scores tussen de meisjes en de jongens blijkt te zijn afgenomen, in 2001 was het verschil 17 punten, in 2006 is dat verschil nog maar 6 punten. Het significante verschil tussen de scores bij de verhalende teksten van 2001 en 2006 wordt dus veroorzaakt door een slechtere prestatie van de meisjes.

Er is geen significant verschil tussen de resultaten in 2001 en 2006 op de informatieve teksten. Het verschil is 5 punten (548 in 2006 tegen 553 in 2001). Gesteld kan worden dat het verschil in de begripend leesprestaties tussen 2001 en 2006 vrijwel volledig is toe te schrijven aan de lagere prestaties van de meisjes op de verhalende teksten.

Tabel 1.9: Trendgegevens leesvaardigheid verhalende en informatieve teksten per geslacht

	Verhalend			Informatief		
	Meisjes Gemiddelde schaalscore	Jongens Gemiddelde schaalscore	Meisjes Gemiddeld hoger	Meisjes Gemiddelde schaalscore	Jongens Gemiddelde schaalscore	Meisjes Gemiddeld hoger
Nederland 2001	561 (2,8) h	544 (3,2)	17 (3,3)	559 (2,9) h	547 (2,9)	11 (2,4)
† Nederland 2006	548 (2,2) h	541 (2,3)	6 (2,7)	552 (1,8) h	543 (1,9)	9 (2,0)
Internationaal Gem.	509 (0,6) h	491 (0,6)	17 (0,5)	509 (0,7) h	493 (0,6)	16 (0,7)

h Gemiddelde significant hoger dan ander geslacht

Tabel 1.10-1.13

Bij het lezen (en begrijpen) van teksten dienen leerlingen verschillende processen te gebruiken. Zij hebben hierbij allerlei vaardigheden en strategieën nodig. De PIRLS-toets is zodanig samengesteld dat de leerlingen bij het beantwoorden van elke vraag telkens één van de volgende vier begripsprocessen moeten gebruiken:

1. Opzoeken en terugvinden van informatie in een tekst
2. Directe conclusies trekken
3. Interpreteren en integreren van ideeën en informatie
4. Onderzoeken en evalueren van de inhoud, de taal en andere kenmerken van een tekst

Deze vier processen zijn in het rapport samengevoegd tot twee schalen: Retrieving and straightforward inferencing scale (1+2) en de Interpretation, integration and evaluating scale (3+4).

De Nederlandse leerlingen presteren beter op de Retrieving and straightforward inferencing scale dan op de Interpretation, integration and evaluating scale. Op de eerste schaal wordt een gemiddelde van 551 gehaald, op de tweede schaal een gemiddelde van 543, een significant verschil van 8 punten.

Uit de trendgegevens (Tabel 1.11 en 1.12) blijkt dat er geen significante verschillen tussen 2001 en 2006 zijn op de Retrieving and straightforward inferencing scale. Wel is er sprake van een significante verslechtering op de Interpretation, integration and evaluating scale.

De leerlingen lijken de basisvaardigheden van begripend lezen goed te beheersen, zoals het opzoeken van informatie en het trekken van directe conclusies. Maar met de processen die meer strategieën en ervaring behoeven, zoals het integreren van ideeën en het evalueren van inhoud, hebben de leerlingen moeite.

Uitgesplitst naar geslacht blijkt er geen significant verschil te zijn tussen de meisjes (score 553) en jongens (score 549) op de Retrieving and straightforward inferencing scale. De basisvaardigheden hebben beide groepen dus onder de knie.

Op de Interpretation, integration and evaluating scale blijkt wel een significant verschil van 9 punten te zijn, tussen de meisjes (score 547) en de jongens (score 538). Dit verschil in score tussen jongens en meisjes komt overeen met het internationale beeld. In alle landen met uitzondering van Iran presteren de meisjes significant beter dan de jongens op deze schaal.